



## ERCP (sappi- ja haimateiden varjoainekuvaus) ammattilaisohjeet

---

ERCP tutkimus tehdään Tähystysyksikössä, joka sijaitsee N-rakennuksessa 1-kerroksessa. Tutkimusajat varataan Tähystysyksikön sihteerin kautta p. 858965 (sisäinen numero) tai 02 627 7965.

### Tutkimuksen tarkoitus

Tutkimuksella selvitetään sappi- ja haimateiden rakennetta, ahtaumia ja tukoksia. ERCP:tä käytetään muiden kuvantamistutkimuksien rinnalla. Tutkimuksen yhteydessä voidaan tehdä erilaisia toimenpiteitä, kuten esimerkiksi sappitiehyeen kiven poisto, ahtaumien laajentaminen tai niiden ohittaminen putkien eli stenttien avulla sekä ottaa tutkittavalta alueelta näytteitä. Näin ollen voidaan välttyä leikkaukselta. Tutkimukseen liittyviä mahdollisia komplikaatioita ovat haimatulehdus ja sappitietulehdus.

Tutkimukset tehdään röntgenlöpivalaisussa käyttäen apuna pohjukaissuolitähystintä eli duodenoskooppia. Röntgensäteilyn vuoksi mahdollinen raskaus on selvitettävä ennen tutkimusta.

Mikäli potilaalla on todettu varjoaineyliherkkyys, tulisi siitä ilmoittaa, jotta voidaan antaa tarvittava suojalääkitys.

Tutkimuksen suorittaa gastrokirurgi apunaan 2-3 hoitajaa.

### Tutkimuksen ajan potilas makaa vatsallaan / vasemmalla kyljellään kasvot oikealle käännettynä.

Aluksi nielu puudutetaan puudutuspraylla, ja laskimoon annetaan rauhoittavaa sekä kipua lievittävää lääkitystä. Tähystin viedään ruokatorven ja mahalaukun kautta pohjukaissuoleen. Tähystimen sisään viennin aikana potilaan tulee hengittää rauhallisesti ja olla mahdollisimman rentona. Hengitystiet pysyvät koko tutkimuksen ajan avoimina. Kirurgi ohjaa tähystintä, hoitaja ruiskuttaa varjoainetta ja kirurgi suorittaa kuvauksen ja mahdolliset toimenpiteet hoitajan avustuksella.

**Antikoagulaatiolääkitys** saattaa lisätä joissain toimenpiteissä verenvuotoriskiä.

### Tutkimuksen kesto

Toimenpide kestää noin 20 min. – 1,5 tuntia.

## Tutkimuksen tilaaminen

Tutkimuksia tehdään maanantaisin klo 9.00 alkaen sekä torstaisin klo 9.00. Gastrokirurgi päättää tutkimusindikaatiosta ja tutkimuksen ajankohdasta. Tähystysyksikön sihteerin kautta p. 858965 (sisäinen numero) tai 02 627 7965.

Potilaista tehdään RTG- lähete, jotta kuvat saadaan tallennettua PACS:iin.

## Tutkimukseen valmistautuminen

Potilaan säännöllisesti käyttämät lääkkeet (sydän-, verenpaine-, astma-, epilepsialäkkeet) annetaan potilaalle vähintään 2 tuntia ennen tutkimusta.

**Jos potilaalla on tahdistin → tarkista ennen tutkimukseen tuloa tahdistinhoitajalta (puhelin 85- 6656) pitääkö tahdistimen toiminta tarkistaa toimenpiteen jälkeen.**

Edeltävästi tarkistetaan potilaalta alat, afos, INR, s-Bil Potilas on ravinnotta klo 24.00 lähtien tutkimusta edeltävästä illasta.

Osastolla laitetaan infuusiokanyyli **vasempaan** yläraajaan, josta annostellaan lääkettä tutkimuksen aikana.

Laita potilaalle iv- infuusio tippumaan toimenpiteeseen lähtiessä.

WC:ssä käynti ennen toimenpidettä, tutkimuksessa suoleen laitettavan kaasun vuoksi virtsa saattaa karkaila (tarvittaessa vaippa potilaalle)

Anna potilaalle antibiootti suoneen tunti ennen toimenpiteen alkua sekä ohjelmoitua kipulääkkeet.

Antibiootti tiputetaan tunti ennen tutkimusta; kefuroksiimi 1,5g iv ( jos potilas on saanut penisilliinistä vakavan reaktion, tiputetaan levofloxacin 500mg).

Juuri ennen tutkimusta; Voltaren 100mg peräpuikko (vasta-aiheet; mm.antikoagulantit, allergiat, maksakirroosi)

## Tutkimuksen jälkeen

### Elektiivinen toimenpidepotilas:

- tehdään yleensä aamulla ensimmäisenä
- toimenpiteen tehnyt lääkäri kirjaa ohjeet Lifecaren määräysosioon → KATSO MÄÄRÄYKSET
- ei vuodelepoa

- potilas saa syödä 2 tuntia toimenpiteen jälkeen, jos vointi on hyvä.
- potilas voi kotiutua tunnin kuluttua ruokailusta, jos vointi on hyvä.
- toisesta hoitolaitoksesta sovitusti tullut potilas voi siirtyä toimenpidepäivänä takaisin hoitopaikkaan, jos vointi hyvä.

### **Päivystys toimenpidepotilas:**

- toimenpidelääkäri kirjaa Lifecaren määräysosioon osastolla toteutettavat jatkohoito-ohjeet (ruokailun, infuusioiden, kotiutuksen ym. suhteen)
- jos toimenpiteen tai syömisen jälkeen potilaalle tulee kipua / vointi huononee / RR laskee ym.

→ TILAA HETI pvk, crp, amyl JA

SOITA HETI TOIMENPIDELÄÄKÄRILLE !

Lisätietoja antaa osasto KIRO3 puh.85 6230 ja Tähystysyksikkö puh. 857961